

KIS LAP

Az ÖTÖDIK »VICZA«. (Lásd a 139. lapon.)

EZER BAJ KÖZT

vagy:

az árva Imrike viszontagságai.

— Elbeszélés. —

(Folytatás.)

SOKÁIG hallgatag ültek egymás mellett a kocsiban. János gazda csak koronként biztatgatta a lovakat, ha épen kissé lassabban haladtak; Imrike pedig a nap felköltét bámulta, majd szétnézegetett a tájon, mely már kopár volt, mert a tél közeledett, a fák lehullatták leveleiket s virágok sem pompáztak többé a mezőkön. Majdnem egy óra mult így, midőn János gazda hirtelen megszólalt, még pedig igen komoly hangon:

— Imrike, ha ott Budapesten valamikor véletlenül találkozol vele... tudod kit értek... ha találkozol az én megszökött kis ösémrel... mondd meg neki, hogy nem haragszom... mondd neki, hogy örömmel visszafogadom őt házamba s ismét atyja leszek, ha ő is újból fiam akar lenni.

— Megmondom neki! --- szólt Imrike meghatottan.

— Azt is mondd meg neki, hogy ha visszatér, nem fogom büntetni, sem pirongatni, hanem elfelejten: a multat egészen. Fáj a szívem utána: éjjel sokszor eszembe jut és borzadva gondolok arra, hogy ő szegény talán hajléktalanul bolyong, talán gonosz utra vetemedik és nincs, a ki segítséget nyújtson neki!

— Ha valaha találkozom vele, elmondok neki mindent, amit János gazda

most mondott, — szólt Imrike őszinte részvétellel. — De miről ismerhetek majd reá? Mi a neve? és körülbelől milyen az arca, termete?

— A neve Pista... az édes apját szintén Istvánnak hívták... Ráismerni pedig nagyonkönnyű... szép barna haja van, nagy fekete szeme... náladnál kevéssel nagyobb... de hiába mondanám el, milyen az arca vagy termete, — egy jehről biztosan megismerheted; Pista még kicsiny korában leesett s a homlokát betörte, úgy hogy jele megmaradt s most is látható. A bal szeme fölött van... hosszú kékes vörös sebforradás. De azért e forradás nem rutította el az arcát; oly szép, kedves fiu volt! És nem is volt rossz fiu, csakhogy nagyon makranczos, állhatatlan, egy perczben nagyon szíves, a másikon csupa harag és indulat. De én szerettem és most is szeretem, s ezért, ha találkozol vele, Imrike, ne felejtsd el, amit most mondtam... mondd meg neki, hogy a régi csöndes hajlék készen várja, térjen vissza hozzánk!

Imrike még egyszer megigérte, hogy ha a sors valamikép összehozná Pistával, bizonyosan rábeszéli, hogy térjen vissza a jó János gazdához. Aztán ismét elhallgattak s csak a kocsii robogása zavarta a csöndet.

Délután öt órakor megérkeztek Budapest szélső házaihoz s itt János gazda melegen elbucszott a kis fiutól, kinek utoljára még néhány jó tanácsot adott, a jó tanács mellé pedig egy kis erszényben néhány ezüst tizest is; aztán megmgyarázta neki, mely irányban kell mennie, hogy odajusson, a hol Mártha lakik.

Ő maga nem kísérhette el, mert sietnie kellett, hogy hazaérjen; így is késő éjjelre fog csak haza jutni.

Ha tudta volna János gazda, mily bajoknak és veszedelmeknek megy elébe Imrike, bizony nem hagyta volna magára, hanem inkább áldozott volna még egy napot. Imrike maga is telve volt jó reménységgel, azt hitte, hogy most már nemsokára ott lesz Márthánál s bajai, viszontagságai valahára véget érnek.

Megindult tehát befelé a nagy városba s Bátor híven ballagott utána. Dél felé járván az idő, korán esteledett s már jóformán sötét volt, mire Imrike néhány utcán végig vergődött. Eleinte csak kisebb házak közt haladt, de amint beljebb jutott, az utcák mindig keskenyebbek, a házak pedig mindig magasabbak lettek s annyi ember járt-kelt nagy sietve mindenütt, hogy Imrikének ugyancsak vigyázni kellett, nehogy valaki leüsse a lábáról. Nehéz földadat volt számára előrehaladni e nagy tömegben; eddig még soha sem járt ilyen nagy városban s feje szinte kábult a zajtól; de azért nem csüggedett; a remény, hogy nemsokára Mártha karjaiban megpihen, mindig új erőt adott neki s elszántan ballagott tovább azon irányban, melyet János gazda mutatott.

Már jó darabot hátrahagyott, midőn egyszerre meg kellett állania. Nem jó szántából állt meg, hanem valaki nyakon esipte s mikor föltekintett támadójára, látta, hogy egy fegyveres, egyenruhás férfi, a milyennek János gazda a rendőroket lefestette előtte. A rendőr tehát nyakon esipte s rákiáltott:

— Megállj! Hová viszed ezt a kutyát? Kié ez a kutya?

Imrike úgy megijedt a hirtelen megszólításra, hogy hamarjában felelni sem tudott.

— Nos, nem tudsz beszélni? Hol láltad ezt a kutyát? Mi jogon viszed magaddal?

— Ez Bátor, az én kutyám, szolt Imrike; a mamámé volt, most pedig az enyém.

— És hol lakik a mamád? kérdésmét a rendőr.

E kérdés hirtelen egészen szomorúvá tette Imrikét s nagy sohajjal mondá:

— Meghalt!

— Hm! és te most hová mégy?

— Megyek Mártáához.

— Ki az a Mártha?

— Az én dadám.

— Hm! Te már kissé nagy vagy arra, hogy dadád legyen. És hol lakik az a Mártha?

— Itt lakik Budapesten, az országúton, egy nagy palotában.

A rendőr kezdetben nem igen látszék hiinni, amit Imrike mondott; de mikor jól megnézte a kis fiút, barátságosabb arcot mutatott s végre így szolt:

— Ha tied ez a szép állat, akkor jól vigyázz rá, kis fiu. Mert itt a nagy városban sok gonosz ficzkó van s úgy látom, te idegen vagy itt.

— Majd nyakkötőjénél fogva vezetem, felelt Imrike. Nem vehetik el tőlem, ha tartom.

— Ez a te dolgod, kis fiu; figyelmeztetek a veszélyre, most hát vigyázz; oly gyönyörű állat, hogy bizony kár

volna, ha valami gonosz tolvaj kezére kerülne.

— És jól megyek ebben az irányban az országut felé?

— Jól, — de még messze van ám; csak mindig egyenesen menj, akkor el nem tévesztheted.

— Köszönöm!

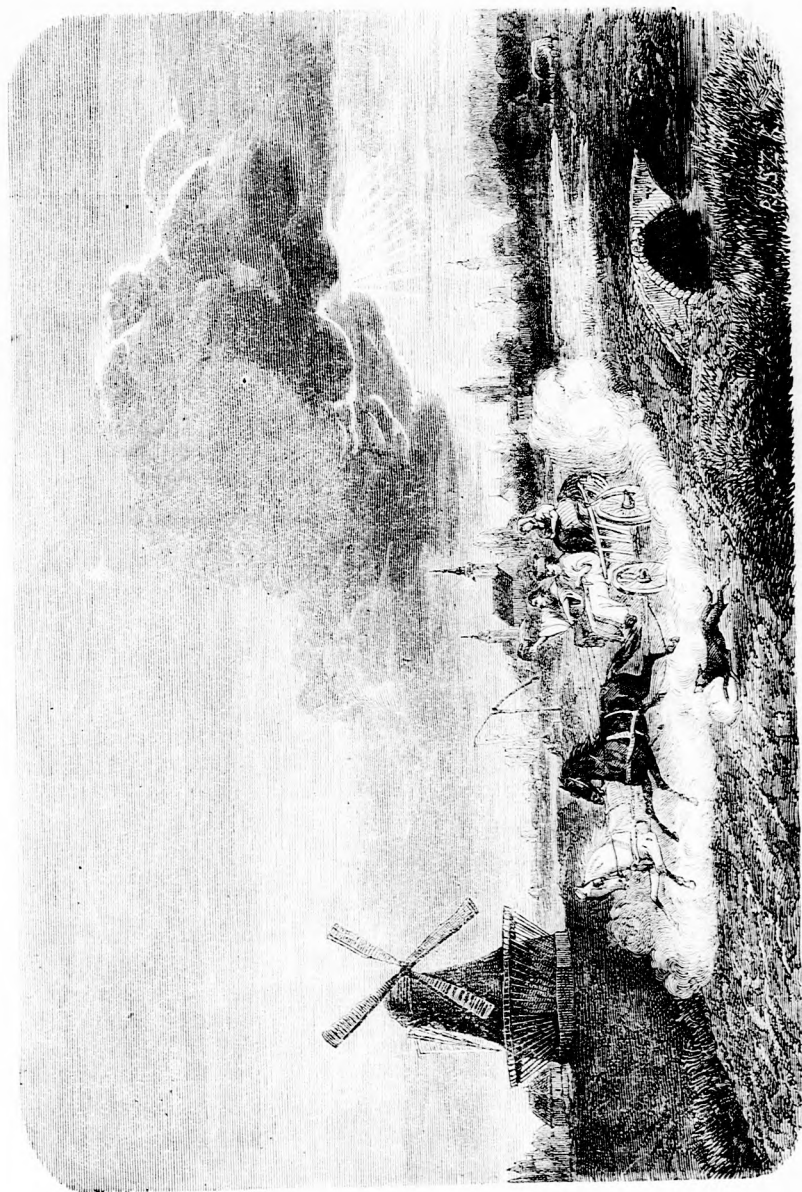

ALFÖLD ÉS FÖLVIDÉK. I. Kárpátvidéki tótok. (Lásd a 142. lapon.)

S megragadva Bátor nyaklánczát, bátran utnak indult Imrike s igyekezett, amennyire gyöngé lábai bírták, lehetőleg gyorsan előre hatolni a járó-kelő tö-

megen. De nemsokára keservesen tapasztalta Imrike, hogy kár volt bizakodnia saját erejébe. Alig ment két-háromszáz

(Folytatása a 134. lapon.)

ALFÖLD ÉS FÖLVIDEK. II. Alföldi táj. (Lásd a 142. lapon.)

(Folytatás a 131. laphoz.)

lépésnyire, midőn négy vásott ficzkóval találkozott. Ezek, látván, hogy épen e pillanatban alig van közel ember, hirtelen rárohantak Imrikére, s földre teperték; meglepetésében alig tudta, mi történik vele, mit akarnak vele; de aztán egész erejéből segítségért kezdett kiáltozni. Ekkor hirtelen fölugrottak támadói s egy pillanat alatt eltűntek; de mikor Imrike körülnézett, — Bátorot nem látta többé. Elragadták!

Hiába szaladt Imrike jajgatva föl s alá s hiába mondogatá az arra menőknek, mi történt vele; az emberek vagy rá sem hallgattak, vagy azt mondták, hogy nem segíthetnek rajta, míg végre egy ur azt tanácsolta, hogy forduljon a rendőrhöz, az talán tud rajta segíteni.

Ekkor megemlékezett Imrike arról a rendőrrel, kivel az imént beszélgetett s ki oly barátságos tanácsot adott neki. Rögtön futott is vissza arra a helyre s épen jókor jött, mert ekkor érkezett oda egy másik rendőr, hogy az előbbi felváltsa az őrhelyen, s az, akivel Imrike beszélt volt, már épen haza indult. De amint meglátta a sápadt, könyező kis fiút, megállt és rögtön kitalálta, mi történt. De mégis barátságosan végig hallgatta Imrike panaszát s szinte maga is elszomorodni látszott, mikor Imrike kétségbeesett hangon mondá:

— Ez volt egyetlen barátom a földön... most nincs senkim... semmim!

— Ez bizony gonosz csiny volt, előre féltem tőle. Hanem megpróbáljuk, talán még lehet rajta segíteni. Jőjj velem a rendőri hivatalba, ott majd panaszt te-

szünk s talán valamiképp még megkerül a te Bátorod. Olyan szép állat, hogy bizonyosan szembetűnik többi rendőrtársainak is, ha figyelmeztetést kapnak, hogy egy ilyen kutya elveszett, ügyeljenek rá.

— Meg fogják találni, ugy-e? Ugy-e, megtalálják? kérdé Imrike ismét reménykedve.

— Lehetséges, kis fiam, de nem bizonyos, mert azok a gonosz ficzkók nagyon furfangos kópék s amit lopnak, úgy el tudják rejtetni, hogy mi rendőrök sokszor hiába keressük. Hanem azért légy nyugodt, még visszanyerheted kedves Bátorodat.

(Folytatása következik.)

IRAMSZARVAS FOGAT.

(Képpel a 141. lapon.)

MESSZE fönt az északi tájakon, hol majdnem örökké tart a tél s a nyár csak néhány hétre köszön be: a mi háziállataink, a ló, tehén már meg nem élnek. Hanem ezek helyett van ott egy más hasznos állat, mely mindazon szolgálókat végzi, melyeket nálunk a mi háziállataink. Ezen állat az iramszarvas. Teje tápláló italt, husa jó ételt ad, bőréből ruhát készítenek. De nemcsak ily módon veszik hasznát az emberek az iramszarvasnak, hanem ló helyett befogják és szánkáznak vele.

Rendesen három iramszarvast fognak a szán elé s a könnyűlábú állatok szélgyorsasággal futnak végig a havas mezőkön. Lépésük oly könnyű, hogy soha sem süppednek be a hóba s ez nagyon üdvös, mert ott a hó sokszor ölnyi magasságra fekszik. A legmeredekebb kapaszkodókon villámgyorsan mennek föl és le és mégis legsebesebb futásukban és bármily meredek hegyoldalon is egy pillanat alatt megállíthatni őket. És még nem is kell gazdájuknak gondoskodni róluk. Ha

kifogják őket a szánból, eltávoznak és a hó alól kikaparják kedvencz eledelüket, a mohaféle növényeket: mikor pedig jólaktak, minden hívás nélkül visszatérnek gazdájukhoz, engedik magukat befogatni s vígan futnak tovább. Őt-hat mérföldet minden erőfeszítés nélkül futnak egy folyóban: ha elfáradtak, lefeküsznek a hóra, kissé megpihennek, aztán ismét folytatják futásukat. Ha a gazda nem engedne nekik pihenni, ugyancsak megbánná: mert az iramszarvas ekkor makranczossá lesz, nem mozdul helyéből s inkább megöleti magát, hogysen tovább vonná a szát.

Midőn a télnek és hónap végé van és a rövid nyár beköszön, az iramszarvas nyugtalankodni kezd s vágódik a hűvös erdőbe. Gazdája ekkor valami jellel megjelgyzi, szabadon bocsátja s az egész vidék iramszarvasai magukra hagyva elvándorolnak messzire a hegyekbe. De mihelyt a hideg beköszön, a hű állatok visszatérnek s mindegyik pontosan jelentkezik régi gazdájánál.

Az iramszarvas akkora, mint a két-éves tinó, de testalkata inkább a szarvaséhoz hasonlít; szőre fehér és vörhenyes közt változik, agancsai nagyobbak mint a közönséges szarvasé s minden évben egy-egy új ággal szaporodnak.

SÉTA A LIGETBEN.

(Képpel a 144 lapon.)

JŐSZTE kedves jó barátóm,
Andalogni jójj velem,
Már melegen tűz a nap le —
Jobb az árnyas ligeten!
Viszünk csemegét magunkkal
A czukornál édesbet:
Fényes, pompás képeskönyvet —
Ez lesz csak az élvezet!
A ligetnek madarait
Hallgatván fejünk felett:
Szép csevegve sétálgatunk,
S forgatjuk a képeket.

A K A K U K.

— Természetráji leírás. —

Elbeszéli maga a kakuk.

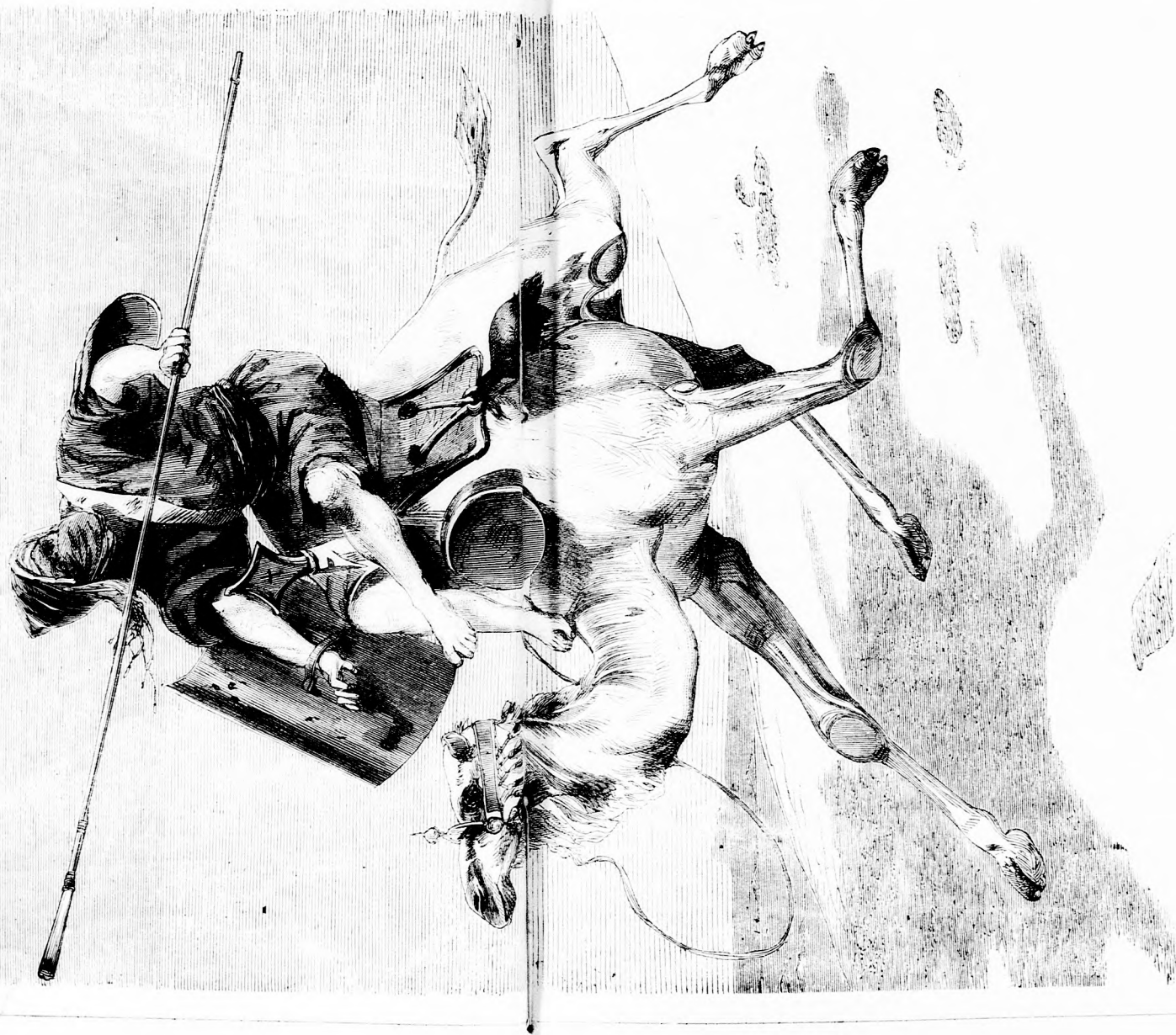
(Vége.)

MUTÁN lakhelyemet, a csöndes erdőset get, megmutattam; elvezetlek konyhámba is. Oh, ez nagy és terjedelmes, mert az maga az erdő, ezer fáival, bokraival, ágaival és leveleivel, a zölddel borított föld, melyen a napsugarak oly örömmel játszanak. Itt nyújtja nekem a természet ebédemet, itt terített asztalra találok, mert itt élnek a rovarok, itt röpködnek az éji lepkék a s szitakötők: itt található kedvencz ételém is, a sokféle hernyó; meleg időben, mikor a törzsökön és ágakon másznak, egyenkint leszedem őket, vagy ha hidegebb és esős időben a földre lepotyognak, onnét kényelmesen fölszededegetem, a midőn olykor esemegeül egy-egy fenyőmag is akad csőrömbem: nyáron pedig a réteken gyakran fél napokig is vadászom a bundás hernyót és a tücsköt. Ezért van oly biztos szemem, mely áldozatomat már messziről felismeri. És így örökös csatangolásaim közben annyit találok, amennyit csak kívánok, és ezzel csakugyan sok van mondva, mert étvágyom testemhez képest óriási nagy.

Hol az emberek jajgatnak, ott én örömben tombolok. Ha a hernyó-falás ideje eljön, millió és millió számra nyüzsög e féreg az erdőben: ekkor következnek be életem ünnepnapjai. Ha aztán az okos emberek ott állanak, tehetetlenül szemlélve a hernyók pusztításait, akkor én jövök, a kakuk, s akkor mindazon erdőpusztítót, miket a többi ma

dár ott hagyott, fölemészttem tisztára — és a kert, erdő meg van mentve. Mert számítsd ki, kedves olvasó amit elmondok, egy kakuk perczenkint körülbelül tiz hernyót emészt föl. Azonban ha egy kakukra csak két hernyót veszünk is perczenkint, akkor tizenhat órai naponkénti munkánál, (mert ennyi ideig vagyunk evéssel elfoglalva) száz kakuk naponként 192,000 darab hernyót, tehát egy hó alatt körülbelül hat milliót pusztít el. Érted-e ezt a példát? Belátod-e végre, hogy mily hasznos madarak vagyunk? És ez, kedves olvasó, nem pusztán a te házában van így, hanem a távol délen is, mely nekünk, míg házádat téli zivatarok süvöltik körül, szintén barátságos menhelyet és gazdag asztalt nyújt. Immár itt bevé-

gezhetném önéletírásomat, mert, kedves olvasó, magamról és családomról minden kedveset és jót elmondottam. De nem akarok csaló lenni, nem akarom hibái-

mat elhallgatni. Tisztelet az igazságnak! Nem szabad elhallgatnom, hogy rablóhoz hasonlóan idegen lakásba betörök, más verítékéből táplálkozom, sőt gyakran má-

sok gyermekeit kitaszítom, csakhogy magamnak kényelmes életet szerezzek. Mint tudod, mi madarak tojásokból kelünk ki. Tojásaink nagyon vékony héjuak, igen törékenyek és felette kicsinyek, mert alig haladják meg a háziveréb tojását. Alakjuk és színök különböző. A első tojást a kakuk májusban rakja, az utolsót pedig gyakran csak júliusban. De nem a saját fészkebe, hanem idegenlakáson, a kis éneklő madarak fészkebe. A kakuk ide s tova fut az erdőben, kutat minden bokorban egy-egy fészek után, hogy abba a tojást betegye, és kiköltését idegenek jószívűségére bizza. A szegény éneklő madarak aztán minket telhetetleneket minden erejük kifejtésével, fáradsággal és gonddal nagygyá nevelnek, mialatt saját szülőink elfelednek s az er-

dőben csak a maguk öröme után vadásznak. De borzadnak is a jó, kedves énekesek, ha fészük közelében megpillantják a nagy kakukot. Aggodalommal repdesik körül az idegent, mely a fűvön nyugtalanul ide s tova tipeg, fejével bölintgat, farkát s szárnyait csattogtatja, végre esőrébe veszi a tojást, felrepül s egy pillanat múlva az énekes madarak tojásai közé teszi a sötétveres, szürkös pontokkal és sávolyokkal jegyzett kakuktojást; mert kakukné asszonyom soha sem választ üres fészket; jól tudja, hogy az éneklő madár csak a saját tojásai iránti szeretetből költi ki az idegen tojást is; különben, ha pusztán kakuktojások volnának fészükben, inkább elhagyná azt örökre, hogysesem kiköltse. E mellett a kakuk-anya kevésbé ügyel a gyámszülők rokonságára, s nem ritkán oly kis madarakat választ, hogy ezek gyakran nem bírnak az ifja kakuknak, mely nagyon falánk, elegendő ételmezt szerezni.

Ha már, kedves kis olvasóm, szüleinél köszívűségét, melylyel gyermekeiket más madarak fészükbe teszik, nem hallgattam el, akkor más részről nagy hálátlanságot követnék el, ha gyámszülőim nagylelkűségét s nemességét meg nem emliteném. Ők semmi különbséget sem ismernek saját és az idegen fiak között; egyenlő szeretettel ápolják a fészükben kiköltött kicsinyeket. Fáradhatlanul röpdösnek ide s tova folytonosan, hogy a falánk kakukfiut etessék s hatalmas éhségét lecsillapítsák. De a szeretetnek még egy másik oldalát is el kell mondanom, mely — tudom, kedves kis olvasóm, vonzalmadat az erdő énekesei iránt csak nő-

velni fogja. A kakukfiu ugyanis gyorsabban nő, mint a fészek valódi gyermekei. Nemcsak hogy a mostoha testvér minden ételmezt elfogdos előlük, hanem miután ő maga is oly nagy, hogy a kis fészekben alig fér meg, a kegyetlen kakukfiu kihányja a fészekből az öreg madarak édes gyermekeit. És a kidobottak szülői mit tesznek ekkor? Boszúból talán ében hagyják veszni a még repülni nem tudó kis zsarnokot? Nem, hanem táplálják tovább is, míg az maga képes majd magának ételmezt szerezni, ami mintegy három hétre történik.

Gyermekkoromat én is egy vörösbegy fészükben töltöttem. Midőn a tojásból kibúvtam, gyámoltalan, feketebaránás kis madár voltam, ki csak egy dologhoz érttem, ahhoz, hogy torkomat folytonosan étel után tátogattam. Mindkét gyámszülőm épen távol volt, midőn a tojás héját széttörtem. Legelőször az anya tért vissza élelemmel. De mennyire megijedt, midőn engem kis szörnyeteget megpillantott! Rémülten röpködött a fészek körül, végre az erdő sűrűjében eltűnt. De nem sokáig a him kíséretében, kité valószínűleg segítségül hívott, a fészekhez visszatért. Iszonyúan éhes voltam, de még nem hoztak számomra semmit. A kedves gyámszülők csicseregve röpködtek körül a fészket, míg végre annak falára telpedtek le. Idegen személyiségem idővel bizonyosan nem volt oly visszajeszítő, mint eleinte, mert mindjárt ételmezt hoztak s azt nagy örömmel szétnyitott csőrömbe eresztették. Mellettem nyüzsögtek a kis vörösbegyek s fészkelődtek mindaddig, míg sikerült nekik fő-

lém kerekedniök, a midőn aztán számukra is jutott élelem. Így ment ez napról napra: én nagyobb és erősebb lettem, miközben az én kis mostoha testvéreim mindinkább alám s a fészek aljára kerültek; de a házban még béke és egyetértés uralkodott s a jó gyámszülők egyforma szeretettel ápoltak engemet és saját kicsinyeiket, habár én folytonos éhségemmel sok gondot és fáradságot okoztam nekik. Midőn végre tollasodni kezdtem, természetesen jó előre kellett tolakodnom, hogy jó testvéreimet a fészekből ki ne szorítsam: de erőködésüknek sikerült mellém és ugyszólván hátamra elhelyezkedniök: így nem kellett félnem, hogy a fészek aljára nyomom le őket, és ők megmenekültek ez éhhaláltól. Végre a kis ficzkók nagyon élénkek kezdtek lenni s egy szép nyári reggelen nagy zaj között kiröpültek a fészekből, és én soha többé nem láttam őket. De én — én még nem hagyhattam el a fészket. Hasztalanul kiáltoztam és próbálgattam szárnyaimat, még nagyon nehézkes voltam arra, hogy a fészekből kirepüljek. De elvégre ütött az én szabadságom órája is; szívem dobogott s szárnyaimra bíztam magamat, de oh jaj! — ezek még nem voltak hozzá szokva a repüléshez és a földre pottyantam. De minél inkább erőködtem, annál biztosabbnak érzém magamat a repülésben, és így elkezdtem ágról ágra szállani és ime most már vigan röpkedek a levegőben.

Így, kedves kis olvasóm, beváltottam ígéretemet s ezen önéletírásban a kakuk életmódjának való hű képét rajzoltam le. Sok nem fog tetszeni, amit rólunk meg-

tudtál, de gondold meg, a jó Isten így és nem másképp teremtett meg bennünket, s az ő bölcsesége úgy rendezte, hogy sok hibáink mellett is a természet nagy háztartásában nemcsak hasznos hanem szükséges tagok is vagyunk.

Ha majd kis olvasóm ismét az árnyas erdőben sétálsz s a távoiból meghalodom vig dalaidat, akkor majd én is üdvözöllek . . kükük! kükük! kiáltással s azon kívánsággal, hogy azt sok, sok évig hallgathasd. Reménylem, te sem hagyod viszonzatlanul üdvözlétét — régi ismerősödnök, kinek tudományos neve *cuculus canorus*.

AZ ÖTÖDIK »VICZA.«

(Néppel a c-nyelven)

MÉG csak négy éves babácska
S a »Vicza« már ötödik.
Nem tagadható: Jolánka
Beesülettel működik.

Amint apa, vagy a mama
Ajándékot hoz neki:
Ez a kis pusztító baba
Legott összetépdeli.

Recs! . . s a Vicza kicsi karja
Meglődül és lefityeg;
Piros arcát levakarja —
S Jolánka még jót nevet,

Majd a lábát ficzamtja
És a fejét beveri;
Végül — boldogtalan Vicza! —
A nyakát kitekeri.

Aztán lassan oda sompolyg
Anyjához a kis gyerek
S mosolyogva azt kéri hogy —
A b a b á t g y ó g y í t s a m e g.

A F E C S K E T E M E T É S E .

AH, alig volt
 Betegecske —
 Máris megholt
 A kis fecske.

El kell ázni
 Le a földbe,
 Vakond bácsi,
 Tiszted' töltsd be!

Hiszen te vagy,
 Rét vakondja,
 A madarak
 Sirásója.

Szegény röpke
 Kicsi fecske,
 Már a földbe
 Vagy temetve.

Anyja, apja,
 S kis testvére,
 Mind siratja
 Keservére.

De mikor el-
 Jött az éjféli
 Nagy sereggel
 Szárnyra mind kel.

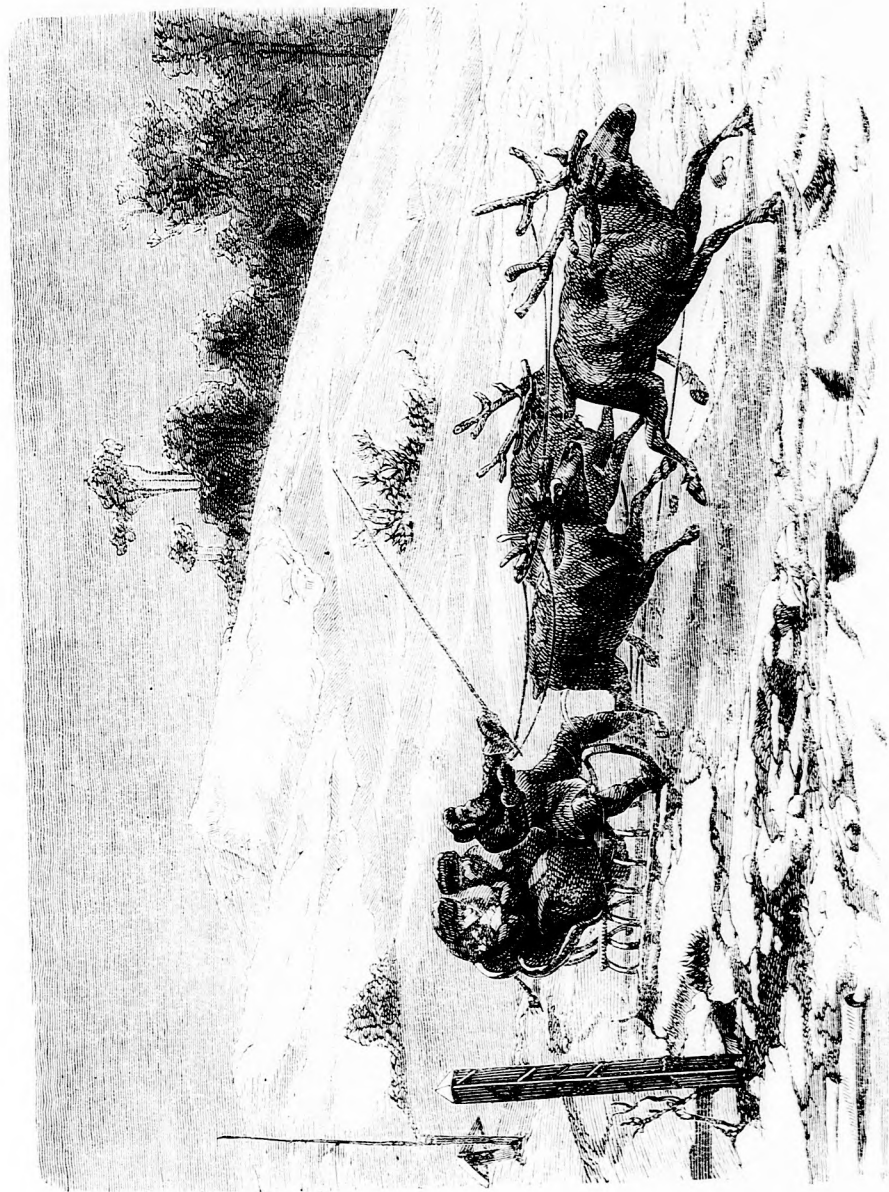
S oda szállva
 Köröskörül:
 Ki ássák a
 Sirgödörbül.

Koporsóba
 Beleteszik
 És szárnyokra
 Föl is veszik.

S mind elrebben
 Vele aztán,
 Tulvizeken,
 Tul a Mátrán.

Azt nem tudja
 Még senki sem
 Apró csontja
 Hol is pihen.

IRAMESZARVAS FOGAT. (Lásd a 134. lapon.)

ALFÖLD ÉS FÖLVIDÉK.

I. Kárpátvidéki tótok. — II. Alföldi táj.

(Képekkel a 132 és 133. lapokon.)

Šzép magyar hazánkban mindenki találhat kedvére való vidéket. Aki a síkságot szereti, megtalálja az alföld végtelen rónaságain; aki pedig árnyas erdőt, sziklás hegyet szeret, talál a fölvidéken magának való helyet.

Nyári időben, midőn a nap forrón süt, a fölvidék bérczes tájai nagyon kellemesek. A magas hegységek közt sohasincs tulságos forróság, kristálytisza patakok csörgedeznek mindenfelé a szűk völgyecskékből s a rengeteg erdők zöld lombozata hívogatólag int magához. De a mily szép, ép olyan szegény is e vidék; csupa hegy, csupa szikla s ha alföldi ember odavetődik, csufolja a »görbe országot«, hol száz lépést is alig lehet tenni a nélkül, hogy hegyre ne kellene mászni. A magasabb hegyek közt olyan rossz a föld és olyan hideg még a nyár is, hogy egy kis zab és burgonya terem legföljebb s az emberek bizony nagyon szegények. Azonban segítenek magukon azzal, hogy a pompás erdei legelőkön juhokat legeltetnek s aztán van bőven sajt, turó s még el is adnak belőle.

A fölvidék parasztsága tót ajku; izmos, erős emberek, kik nagyon kevéssel beérik s mégis nehéz munkát bírnak végezni. Öltözetük durva darócból áll, melyet az asszonyok többnyire otthon készítenek; derekukra széles bőr övet esatoznak, csizma helyett pedig bocskort hordanak s az már igen jómódu gazda, aki vasárnap csizmában megy a templomba. De bármily szegények, mégis szeretik erdős hegyeiket s ha nyáron át el is vándorolnak másfelé kenyeret keresni, télire visszatérnek. Pedig a tél ott borzasztó; a hó ölnyi magasan fekszik, úgy hogy sokszor ki sem lehet menni a fauból; a magas hegyek csucsain pedig egész nyáron át is megmarad a hó.

Az alföld sík rónaságán nincsenek lombos erdők, zugó patakok; de ha nem is olyan szép a vidék, annál gazdagabb. Itt terem a buza s a szellő mint egy végtelen tenger hullámain, úgy ringatja a kalászokat. Nem kell keservesen kapaszkodni sziklára, hegyre; könnyű székérbe fogva sebesen vágat a tüzes ló az egyenes úton s a nyalka magyar legény lobogó ingujját mint egy fehér zászlót lebegteti a szél. Messzire nem látni egyebet a zöld vetésnél s egy-egy város tornya, vagy egy szélmalom szárnyai mérföldnyire is ellátszanak. A nap sugarai forrón perzselnek, de ettől érik a buza, tengeri és más hasznos növény, mely aztán őszre megtölti a csürt és kamarát, úgy hogy a bőségéből még a szegény fölvidéki atyafinak is jut. Els az alföldi magyar gazda nem vágyódik az ő forró, poros, egyhangú vidékéről másfelé, nem kellene neki a fölvidék kedves völgyei, erdei, szép sziklás vidékei, nem adná értők kövér földjeit, melyek neki a szép fehér cipót adják.

TUAREG HARCZOS.

(Kép, el a 136—137. lapon.)

AFRIKA északi részében lakik egy harcias szilaj néptörzs, a tuareg, melynek arczbőre már nem olyan fehér, mint az európai népeké, de meg nem is olyan fekete, mint a szerceseneké, hanem mintegy átmenetet képez a kettő közt. A tuareg férfi egész öltözete többnyire egyetlen darab gyapotkelméből áll, mely azonban nem fűdi be egész testét, úgy hogy keze, lába csupaszon van kitéve a nap forró sugarainak. Fejökön fekete kendőből turbánt hordanak, oly módon, hogy arcuk nagy részét és szájukat is eltakarják.

Dolgozni nem szeretnek s idejüket vadászattal és a szomszéd néptörzsek elleni harcokkal töltik. Életmódjuk is nagyon egyszerű; sátrokban laknak, gyékényeken alszanak s még a kenyeret sem

ismerik. Reggel néhány korty friss tevétejet isznak, este pedig vajban vagy tejben főtt húst esznek. Ha idegen vetődik hozzájuk, nagyon szívesen látják s megvendégelik, csak hogy persze ez a vendégség igen sovány, mikor hát jóformán semmijök sincs.

Ellenségeik iránt nagyon kegyetlenek, s a tuareg vitéz legfőbb dicsősége, ha egy-egy ellenség fejét levágja és nyeregére kötve hazaviheti mutatni. Harczolni úgy mint vadászni tevéken szoktak, mert lovaik nincsenek. A tevé pupjára helyezik a nyerges s roppant furcsa a tuareg lovag, mikor a magasban, a tevé pupján ül s nem tudja hova tenni lábait; majd a tevé nyakára teszi, majd meg holmi kenyéffélé szíjjakba dugja, — de azért biztosan megül a nyeregben. Sarkantyú helyett hosszú botot használ, melylyel a tevé vállait szurkálja.

Van egy fővárosuk is, Gkat s itt vannak kőházak és templomok is. Irni, olvasni csak néhány tud, könyveik nincsenek s a könyvnyomtatás mesterségéről fogalmuk sincs. Írásuk is olyan furcsa, hogy majd jobbról balra, balról jobbra, majd ismét felülről lefelé vagy megfordítva kell olvasni.

MEGFJEJTÉSEK S MEGFJEJTÖK.

A »KIS LAP« IX. köt. 4. számában közlött betűtalány megfjejtése:

„Gyökér.”

Helyesen fejtették meg: Almási Ilon és Róza, B. Jeszenszky Béla, Wolff Lujza és Ilon, Somogyi Ákos, Bronts Vilma, Okrutzsky István, Csepregi Ilka, Révy Béla, Bodor Elek, Szmodis Aranka, Krahl Erno, Splény Sándor, Szücs Gábor, Beöthy Pál, Majláth Gusztáv, Sáros Victor, Slávitsek Béla, Csasz Kornélia, Szalay Gyula, Fischer Mózes és Czilli, Wollák Izabella, Janka és Adél, Paskay Mariska, Allein Tirza, Józsi és Dani, Práger Fáni, Gaál Ernő, Buday Emma, Marzell Paulin, Slávitsek Ilka, Turansky Friczi, Földváry László, Betegh Ilona, Nuriésán Erzi, Diamant Samu, Mórész és Linka, Fodor Irén, Milesz Jenő, Horváth László, Rédl Erzsébet, Simon Ilka, Máj Eszti, Majzik Viktor,

Horváth Pista, Mentler Vince, Tóth Jenő, la Borda Gyula, Komáromy Sándor, Pintér Juliska, Reininger Regina, Hajmányi Gabriella, Szentjánosy Feri, Svarecz Jénny, Bodor Elek, Tavasz Antal, Szentiványi Anna, Epstein Gyula, Moravetz Árpád, Ilonka és Irma, Babinetz Emma és Róza, Pándi Pista, Zlinszky Ida és Aladár, Nuez Aurela, Schlesinger Gizella, Kutassi József, Velösy Károly, Guthy Etelka, Horváth Misi, Epstein Gyula, Burián Aladár, Balasovich Alice és Laczi, Kimiti Tekla, Lövinger Julesa, Boda Klotild, Ellmann Elvira.

A »KIS LAP« IX. köt. 6. számában közlött betűtalányok megfjejtése.

„Szándék.” — „Egyenes.”

Helyesen fejtették meg: Burián Aladár, Fuchs Vilmos és Márton, Balasovich Alice és Laczi, Epstein Gyula, Wollák Izabella, Janka és Adél, Toldy Viktoria, Unatyinszky Nina, Schön Arthur, Szmodis Aranka, Almási Ilon, Róza és Erzsike, Zlinszky Ida és Aladár, Unatyinszky Nina, la Borda Gyula, Komáromy Sándor, Diamant Oszkár, Székely Mariska, Buday Emma, Velösy Károly, Reininger Regina, Horváth Pista, Guthy Etelka, Longa Irma, Babinetz Emma és Róza, Földváry László, Katona Lajos, A görbői iskola, B. Jeszenszky Béla, Schlesinger Gizella, Guthy Etelka, Sidvers Lipót, Majláth Gusztáv, Révy Béla és Irma, Hirschler Jakab, Bleich Ignác, Bogdán Andor és Blanka, Tarajossy Jolán, A hátszegi rom. kath. magyar leányiskola, Frommer Netti és Gyula, Grünzvaig Dávid és Lipót, Sárkány Ilona, Lövinger Julesa, Korányi Róza, Splény Sándor, Boda Klotild, Ellmann Elvira, Viski Anna, Tóth Jenő, Jankovits Antal, Kramasztá Béla és Imre, Fischer Mózes és Cecil, Máj Ilka és Berta, Schlesinger Henrik, Riedl Erzsébet.

A »KIS LAP« IX. köt. 6. számában közlött találós mese megfjejtése:

Először átvizsi a kecskét, másodszer a káposztát, de a kecskét visszaviszi, harmadszor a farkast, negyedszer a kecskét.

Helyesen fejtették meg: Horváth Vilma, Toldy Viktoria, Unatyinszky Nina, Komáromy Sándor, Toldy Géza, Pándi Pista, Kohn Fülöp és Sándor, Wollák Izabella, Janka és Adél, Epstein Gyula, Reininger Regina, Grünzvaig Dávid és Lipót, Frommer Netti és Gyula, Korányi Róza, Splény Sándor, Viski Anna, Tóth Jenő, Jurkovits Antal, Kakegy, Vilmos, Stefanovits Mariska, Máj Ilka és Berta.

Forgó bácsi postája s a „golya“-föladványok három jutalom nyertesének közlése a jövő számban.

SÉTA A LIGETBEN. (Lásd a 135. lapon.)

Felelős szerkesztő: *Forgó bacsí*. Kiadó-hivatal: Budapest barátok tere, Athenaeum-épület.
Kiadja és nyomtatja az Athenaeum irodalmi és nyomdai részv. társulat.
Megjelen hetenként egyszer, 16 oldalon.